

Welzijnswerk en politie samen tegen intrafamiliaal geweld

Het komt voor in de beste families

Gezin en geweld Bij intrafamiliaal geweld ligt de drempel hoog om de stap naar de politie of naar de hulpverlening te zetten. Dat is alleszins wat beide diensten ondervinden. De overheid stimuleert daarom protocolakkoorden tussen parket, politie en diverse hulpverleners. Een eensgezinde aanpak is noodzakelijk.

Tekst Ria Goris | Foto's Jan Locus

Ook in een middelgrote stad als Leuven spelen er zich drama's af achter gesloten deuren. 1 op 5 vrouwen is ooit het slachtoffer van partnergeweld geweest. Het geweld kan ook mannen of kinderen treffen. De Leuvense politie registreerde in 2008 maar liefst 1.712 gevallen van intrafamiliaal geweld,

De Leuvense politie registreerde op een jaar tijd 1.712 gevallen van intrafamiliaal geweld, of 4,6 feiten per dag.

of 4,6 feiten per dag. "Dit is het topje van de ijsberg, want veel geweld wordt niet gemeld", zegt Wim D'haese, commissaris van de jeugd- en sociale dienst van de Leuvense politie.

De weerstand om 'de vuile was buiten te hangen' blijft groot. Politie en hulpverlening werken samen om intrafamiliaal geweld tegen te gaan.

Wim D'haese: "De stijgende aandacht voor intrafamiliaal geweld is een maatschappelijke trend. 20 jaar geleden keek de politie de andere kant op. Vandaag wordt er in toenemende mate van ons verwacht dat we de risico's correct inschatten, zodat geweld voorkomen kan worden. Op dat vlak kunnen we leren van hulpverleners. In gezamenlijke workshops met het centrum algemeen welzijnswerk (CAW) leren wij bijvoorbeeld hoe zij in een rollenspel de intake van een dader van intrafamiliaal geweld aanpakken. Zij leren dan weer hoe wij vaststellingen doen en een proces-verbaal opstellen. Dit helpt ons om daders correct door te verwijzen naar de hulpverlening. Dat is een van de doelstellingen van het protocolakkoord dat wij in oktober 2006 afsloten met onder meer de betrokken CAW's."

ACTIEPLAN VOOR PLEGERS EN SLACHTOFFERS

De protocolakkoorden sluiten dus aan bij de vraag van de overheid om slachtoffers en daders van intrafamiliaal geweld zo snel mogelijk door te verwijzen naar de hulpverlening. Alle parketten hebben hierover een actieplan opgesteld. Het

Commissaris Wim D'haese (Politie Leuven): "Vandaag wordt van de politie verwacht dat ze de risico's correct inschatten, zodat geweld voorkomen kan worden."

CAW

De centra voor algemeen welzijnswerk (CAW) ontvangen sinds 2006 jaarlijks 685.000 euro subsidie voor de versterking van de aanpak van intrafamiliaal geweld en partnergeweld. Dit moet hen toelaten het uitgebreide hulpaanbod voor deze problematiek (vluchthuizen, crisisopvang, slachtofferhulp, gezins- en relatiebegeleiding, bemiddeling) sterk en gericht in te zetten. Het biedt ook de kans om de samenwerking met andere welzijns- en gezondheidsdiensten, en met politionele en gerechtelijke diensten uit te bouwen.

parket, de politie, de CAW's en de centra geestelijke gezondheidszorg (CGG) zijn in de meeste gemeenten partners in deze akkoorden. Andere partners kunnen betrokken worden naargelang de plaatselijke situatie. In Leuven doen ook de Provincie Vlaams-Brabant, het OCMW, het Justitiehuis en de eerste psychiatrische spoedinterventie (EPSI) van het academisch ziekenhuis mee. Wim D'haese: "We willen de betrokken personen naar de hulpverlening doorverwijzen. Bij een aanmelding maken we meteen een onderscheid tussen twee situaties. Ofwel is er acute bijstand nodig, omdat de geweldpleger in een crisis verkeert met levensbedreigende gevolgen voor zichzelf of anderen. In dat geval krijgt de pleger meteen een consult bij de spoedgevallen (EPSI). Ofwel is er geen acute bijstand aan de pleger nodig, dan wordt hij ingelicht over de hulpverlening door het CAW. Wij verwijzen naar hen door. Ook het slachtoffer kan naar het CAW doorverwezen worden. Het CAW verbindt zich ertoe om binnen de 3 werkdagen contact op te nemen met slachtoffer of pleger, op

GROEPSTHERAPIE VOOR PLEGER VAN INTRAFAMILIAAL GEWELD

Het CGG is een van de partners in het protocolakkoord intrafamiliaal geweld en draagt onder meer zijn steentje bij via groepsessies voor plegers. In april van vorig jaar ging de eerste serie van 12 sessies van start. Therapeute Kathy Verspreet: "Plegers van intrafamiliaal geweld hebben gemeenschappelijke kenmerken. Dit vergemakkelijkt een groepsaanpak. Velen hebben een gebrekkig zelfinzicht en zien het geweld niet als een probleem, of toch niet als hun probleem. Veel plegers hebben mannelijke rolmodellen gehad die bepaald werden door macht of kracht. Emoties, zeker angst en verdriet, werden vaak opgekropt. In groep komen ze hier sneller achter dan individueel, zeker wanneer ze weerstand voelen tegenover een therapeut. Ze herkennen veel bij elkaar en werken samen aan een inzicht in hun individuele geweldcirkel. Wat heeft me tot dit gedrag geleid? Wat zijn de signalen die er een aanloop toe vormen?"

Wanneer ze de signalen tijdig leren herkennen en hun gedrag leren bijsturen, lukt het om beter om te gaan met risicosituaties. Verspreet: "Ik gebruik soms de zee als voorbeeld. Als je slechts tot aan je kuiten in het water staat, dan kan je de golven van emoties die op je afkomen nog de baas. Hoe dieper je in het water staat, hoe moeilijker het is om rechtop te blijven en niet overweldigd te worden. Het is dus kwestie van tijdig te stoppen. Een van de belangrijke leerpunten voor plegers is het verschil leren zien tussen kwaadheid en gewelddadig gedrag."

voorwaarde dat die akkoord gaan met hulpverlening. Het CAW bekijkt verder wat nodig is, bijvoorbeeld een begeleiding bij hen of bij het CGG, of een behandeling bij EPSI voor een verslaving of een impulscontroleproblematiek."

Therapeute Kathy Verspreet: "Plegers van intrafamiliaal geweld hebben een aantal gemeenschappelijke kenmerken. Dit vergemakkelijkt een groepsaanpak."

OPVOLGING, BEMIDDELING, VERWIJZING

Als de pleger akkoord gaat met een verdere begeleiding, dan kan dit opgetekend worden in een inspanningsverbintenis. Na twee maanden dient de pleger een verslag binnen te brengen bij de Jeugd- en Sociale Dienst van de Leuvense politie als bewijs dat hij in begeleiding is. Dat kan helpen wanneer de zaak op parketniveau voorkomt. Van elk geval van

intrafamiliaal geweld wordt immers een procesverbaal opgesteld. Elk dossier wordt opgevolgd. Zo neemt de politie nog tweemaal contact op met het betrokken gezin om te horen hoe de situatie evolueert. Het CAW laat de politie weten of de betrokkenen gebruikmaken van de doorverwijzing naar de hulpverlening. Als de pleger elke hulp

Wim D'haese: "Je moet niet te benauwd zijn om van elkaar te leren."

weigert en het geweld ernstig is of wordt herhaald, wordt het parket ingelicht. Deze instantie kan beslissen tot strafbemiddeling of tot correctionele afhandeling van de zaak, de spreekwoordelijke stok achter de deur dus. Dit geeft een duidelijke boodschap aan de plegers: intrafamiliaal geweld wordt niet getolereerd. Heeft het slachtoffer financiële of andere praktische hulp nodig, dan wordt

VERSLAGEN RIDDER

Bij intrafamiliaal geweld is het niet altijd even duidelijk wie dader en wie slachtoffer is. Wat is dan aangevoelen? Hulp of een sanctionerend optreden?

Neem nu de situatie van Dirk en Eva. Dirk heeft als kind thuis geweld meegemaakt. Zijn vader was vaak weg, veeleisend en agressief. Dirk groeide op met de boodschap dat mannen moeten presteren en succesvol zijn, en hun kwaadheid vrijuit mogen tonen, desnoods met klappen. Dirk vreest dat hij niet voldoet aan het ideaalbeeld van een man.

Eva groeide op haar beurt op in een problematische gezinssituatie en maakte misbruik mee. Ze heeft het daar psychisch nog steeds moeilijk mee. In Dirk zag ze een stevige man, bij hem voelde ze zich veilig. Hij zag in Eva de mogelijkheid van een warm nest. Het is duidelijk dat hij voor Eva veel betekent en hij wil ook de stevige man zijn die zij in hem herkent. Maar in een stresssituatie kan hij zich niet altijd inhouden. Hij vliegt uit en kent zijn grenzen niet. Eva is teleurgesteld en kwaad omdat Dirk niet haar ridder en redder blijkt te zijn. Ze nemen meer afstand van elkaar, maar vliegen elkaar geregeld in de haren. Letterlijk.

"Eva is altijd zo depressief", vertelt Dirk aan de therapeut bij wie hij terecht komt na verwijzing door het CAW. "Er lijkt aan haar situatie niets te veranderen. Dat maakt me soms kwaad."

Eva's gedrag zorgt ervoor dat Dirk geconfronteerd wordt met zijn falen als man – althans, zo ervaart hij het. Hij reageert op de manier die hem thuis werd voorgeleefd: met geweld.

Gezinnen waarin intrafamiliaal geweld voorkomt, vormen een complex kluwen. Zonder begeleiding is de kans groot dat de negatieve spiraal zich herhaalt en verdiept.

het doorverwezen naar het OCMW. Ook voor kinderen, op wie het geweld vaak actief of passief een invloed heeft, bestaat een hulpaanbod. Deze zogeheten ketengerichte aanpak staat officieel beschreven in een protocolakkoord, maar het zijn vooral de contacten tussen de verschillende partners op het terrein die de samenwerking vergemakkelijken. Ze vinden elkaar in de stuurgroep intrafamiliaal geweld.

D'haese: "Je moet elkaar leren kennen om de neuzen in dezelfde richting te krijgen. En niet te benauwd zijn om bij elkaar in de leer te gaan."

► Reacties welkom op www.weliswaar.be/forum